

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Lætitia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

*Inveni ad
hunc spem
pleno.*

bus, numquam spe denudaremur, & quia miserationis etiam indicium eam esse ostendimus, omni, ut
idem inquit, tempore misericordiae munus exercentes, fecunditatis ac ubertatis ejus, quae semper u-
berrima est, amulivademus. Quod vero proditum est Jovem olea coronari solitum, id ea de causa
factum Phurnutus putat, quod in ea viriditatis perennitatem & pinguedinem animi ducit et antea;
Deum omnium bonorum autorem, fecundissima utilissimaque omnium arbore insigniri placuit.
Alii dicunt propter glaucedinem, quae sit caelo propemodum similis; nam & id ad historiam addunt,
ut à Pallade, quae Glaucopis dicitur, producta credatur, de qua quidem fabellam ex Marco Varro
recitare non pigeat. Enata forte in Athenarum arce oliva arbore, sed & quarum scaturigine mox e-
manante, Cecropem per id temporis Regem, animo ad haec prodigia obnoxio. sane quam terribium,
& ne futurarum forte calamitatum haec portenta forent praenuncia, sciscitatum Apollinis oraculum
missos certos homines, qui & ostentia causam perquirent, & averruncanda Deorum ira, si quid illi
minitarentur ostento, rationem discerent. Legatis vero post sciscitationem respondisse Pythiam,
iussisseque interim illis bono essent animo, neque enim ostentum id hominum malo aliquo factum, sed
deorum duorum contentione certantium inter se, uter eorum Athenis imponendi nominis auctor
esse debeat: per oleam enim Minervam, per undam Neptunum significari, & quae sequuntur ad hoc
pleraque alia, quae de industria missa facio. Porro de deorum concilio, ut apud Ovidium est, plerique o-
mnes tradidere, decessisse eos, ut is imponendi nominis auctor esset, qui rem humano generi utili-
orem protulisset. Oliva quidem quantas habeat utilitates nemo non novit. Unde vero quanto sit
mortalibus usui, loco suo declaratum à nobis est. Sedenim oleam ideo praetiam ajunt, pronuncia-
tumque pro Pallade, quia arbor ea pacis indicium haberetur. Pacem vero bonorum omnium opul-
entiam & ubertatem secum afferre, parentes nostri forsitan experimento cognoverunt. Nos Italia u-
niversa per tot annos assiduo continenti que bello afflicta, vix ejus felicitatis famam, ut dicere Ho-
merus, audivimus.

*Ovid. lib.
6. Metam.*

FRUGALITAS. CAP. XVI.

*D. Laert. in
Diogene
Cynico.
Minerva
cur datur
olea.*

QUAMVIS autem tanta sit lata pinguedine, est tamen & frugalitatis indicium oliva, de qua sepe lo-
gas, ejusmodi baccas apud veteres parsimoniae causa appositae, & à Platone lauto etiam con-
vivio, deliciis contemptis, esitatas. Eodemque constat in convivio quodam oleis vescentem, irrisum à
Diogene, qui dixerit, *Si sic prandisses, non ita conares*, qui scilicet sentiret, non esse id frugalitatis, sed
stomachi lauto prandio gravati. Quod vero pertinet ad Minervam, quae innupta, quae virgo perhibe-
tur, merito eo sibi oleam asciscit, cum puritate pudicitiaque non minus olea quam Minerva delecte-
tur. Graeci enim, ut Rutilius Taurus ait jubent olivam, cum plantatur & legitur, à mundi pueris et
que virginibus operandum, credo, inquit, recordati, arbori huic esse praesidem castitatem Florenti-
nus quoque libro *De re rustica*, adeo puram esse oleam tradit, ut collectores etiam non nisi puros a-
met, qui cum ad olivationem accedunt, jurant se non aliunde quam ab uxore sua venire, ut anno
insequenti uberiorem proventum exhibeant. Praecipue vero ajunt Anazarbi, quae Celsa est civi-
tas, oleas esse fecundissimas, quoniam à castis tantummodo pueris colantur. Sed neque illud dissimu-
landum, tametsi ridiculum, quod apud auctores Graecos, qui nihil non ausi sunt mandare literis, in-
venias, amuletum praesentaneum ad capitis dolorem esse si olea folio Minervae nomen, ad usum
scilicet, inscribatur, ipsumque folium filo religetur ad caput in coronae modum.

DE VITE. CAP. XVII.

OFFERT vero se post oleam Vitis, neque minoris ipsa utilitatis, ut non immerito multis & his in-
gnibus atque praeclearis sit hieroglyphicis decorata.

LÆTITIA. CAP. XVIII.

QUORUM illud praecipuum & omnium praerogatio celebratum, ut per eam lætitia intelligatur: id
non Aegyptii tantum, verum & Philosophi & Poetae Latini Graecique omnes eodem admiscere
consensu. Sed ut plurima super hoc à Platone & ab Homero dicta, dissimulem, nonne Divinae etiam
literae

hæc sententiam hanc eandem pleriq; locis prosequuntur? cujusmodi illud est, quod requisita vitis
 ad aliorum arborum imperium respondit, non posse se deserere vinum suum, quo Deus atq; homi-
 nes læti redderentur. Quare Socrates apud Xenophontem, Symposio, vinum ait non aliter merori
 mederi, quam mandragora hominibus, lætitiãque non aliter excitare, quam oleum in spersum i-
 gniflammam adauget. Et conjectores, vel modici vini haustu in somniis attentari viso, læti alicujus
 eventi signum arbitrantur. Apud Philostratum vinitor sub vite confidendum Phœnici suadet, quod
 ex ea aspirare soleat lætitiã. Epigrammaticus Poëta quidem non inelegans nec infacetus, acerbe in
 eum invehitur qui racemum immaturum aspersione humi abjecerat, & insuper pedibus conculca-
 verat non immerito quidem indignatus, propterea quod primo eo gustu deceptus, vitem omnem
 mole acceperit, & in præciso racemo succulentem lætitiã extinxerit. Ita enim dicit:

*1ud. c. 9.
 Artem. l. 1.
 c. 6.
 Vinum læ-
 tificat cor
 hominis,
 David Ps.
 104.*

Τὴν πρὸ ἀκαθάρτου οἴνου ῥόφον ἑμφρακα βάλων
 Ἄλλο, ἀπὸ πάλιν κλυτὰς ἐξήταυτο
 Κλυτὰς ἐφθόρε ἀπὸ μέλι βάλει ἄς ἀν ἰδί πῦρι
 Ἐπιπῶσθαι ἱμάδιαι σὺδδαλον,

Εἴποι δὲν ὁ δ' ἀλάστορ εἶα λυκὸργον,
 Ὅταν αἰχμητῆας ἴσθαι ἀφροσύνη
 Τὸ δὲ γὰρ ἄν ἴσθαι τις ἀπὸ πύματι, ἢ αὐτὸς ἀσθῆς
 ἠλευθῆρ, ἢ γὰρ κῆρ ἐξήλαστο.

cujus hæc prope modum est sententia:
 Quæ feritas? quisquis dona immatura Lyai
 Ante diem è vitis palmite sustulerat,
 Labraque perfrictus vecors abjecit, ut esset
 In pedibus trita vile putamen humo;

Hinc pater instaurat Lenæus digna Lycurgo,
 Quando ita nascentem sustulit Euphrosinæ.
 Næg, aliquis vino hoc hilaris cantasset, amasset,
 Aut poterat curas dememinisse graves.

Nos vero adolefcentes jocati contra ita respondimus:
 Κῆρ δ' ἀκαθάρτου οἴνου ῥόφον ἑμφρακα βάλων
 Ὅς βάλει τὸ σὺδδαλον ἱμάδιαι χαμῆδαι,
 Κλυτὰς τ' ἐξήταυτο ἐξ ἰλῆς ἀπὸ πύματι,
 Ὅς τὴν ἀλάστορα ἴσθαι ἀφροσύνη,
 Τὸ δὲ γὰρ οἴνου ἀπὸ πύματι, ἢ αὐτὸς ἀσθῆς
 ἠλευθῆρ, ἀπὸ πύματι ἀλάστορ ἄσθῆς.

quorum sensum ita Latine reddemus:
 Malle animis quisquis vinum hoc immite perosus,
 Allice putri vile putamen humo,
 Ramosque & plantam totam ab radice recidit,
 Atque ita gliscentem sustulit Aphrosynem,
 Namque aliquis potu hoc vino gravis esset ad arma,
 Aut decoris poterat dememinisse sus.

Sed ut lætitiæ huic modum imponamus, Sapiens ait: Exaltatio animæ & cordis, vinum moderate Eccl. 31. e
 sumptum: ad jucunditatem enim creatum est, non ad ebrietatem, quæ te vita defraudet.

Ac CERBITAS. CAP. XIX.

AT non in omni uva suavitas, neque quidem in ulla, nisi maturaverit, nisi æris clementia, locique
 & situs opportunitate adjuncta fuerit. Nam uvæ pleræq; neq; tempore, neque loco suo deceptæ,
 amaritudinem potius quam suavitatem ullam præ se ferunt: quare sum est omphacio significa-
 tum, ut scilicet in suave, acerbum & intolerabile: aliquid damnnum per immaturam uvam indicetur.

Hinc illud in sacris literis: Patres nostri comederunt uvam acerbam, & dentes nostri obstuperunt:
 quam sententiam divinitus Cicero mihi videtur explicuisse, ubi ad Brutum scribit: Nec vero fugit, quæ
 sit acerbum parentum scelera filiorum patris sui. Sed hoc præclare legibus comparatum est, ut chari-
 tas liberorum amiciores parentes Reip. redderet: & quæ mox de Lepidi crudelitate in liberos sub-
 sequantur, quæ omnia in parentis scelus aggeruntur.

*1or 31.
 Ezech. 18.*

HILARITAS. CAP. XX.

EAdem ratione qua lætitiã significat vitis, publicam etiam hilaritatem ostendere videtur, qua
 re apud Maronem Trojani longa navigatione & lassissima mox tempestate fatigati, Dei Bacchi
 Pppp

*Ad hie leti-
 tia Bacchi
 dator,
 lætitiã
 G. lo.*